

Meerjarenvisie Jeugdbeleid 2002-2007

Gemeente Hulst
Sector Samenleving
Afdeling W.O.B.
Team Welzijn

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 2
Algemeen kader	blz. 3
Leeftijdsgroep 0 tot en met 11 jarigen	blz. 5
Leeftijdsgroep 12 tot en met 17 jarigen	blz. 6
Leeftijdsgroep 18 tot en met 23 jarigen	blz. 8
Niet leeftijdsgebonden voorzieningen	blz. 9
Opdracht aan de gemeente Hulst	blz. 10

Inleiding

Uit de jeugdpoëzie-wedstrijd Anton van Wilderode 2002

Thema: Mijn plekje, mijn stekje.

Een eigen plekje

*'k Zou eigenlijk
een eigen plekje
willen hebben.*

*Bijna iedereen
vertelt erover.....
behalve ik.*

*Ze zeggen:
"Ga weg".*

*Ik ben de enige
die geen stekje heeft.*

Spijtig!

*Wel, 'k hoop dat ik ooit
een eigen plekje heb.*

Maxim Van Hove

10 jaar

Laat de (nieuwe) gemeente Hulst de mogelijkheden realiseren om Maxim zijn eigen plekje te vinden en veroveren.

Algemeen kader

Op 4 maart 1999 ondertekenden het kabinet, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het Bestuursakkoord -nieuwe stijl (BANS) *Overheden over toekomst*.

In december 1999 verscheen als eerste resultaat de nota *Jeugd in Ba(l)ans I*, over de versterking van de aanpak voor nul tot zesjarigen. In mei 2000 volgde *Jeugd in Ba(l)ans II* met een visie en afspraken over beleid gericht op de oudere jeugd.

Jeugdbeleid staat dan ook nadrukkelijk op de landelijke politieke agenda.

Jeugd in Ba(l)ans I noemt vijf criteria die richtinggevend zijn voor het jeugdbeleid van alle overheden.

- *Samen met de jeugd*: beleid maak je samen met de jeugd (en hun opvoeders), niet over hun hoofden heen.
- *Balans in het jeugdbeleid*: je moet de aandacht niet alleen richten op de aanpak van problemen, maar ook extra investeren in de versterking van algemene voorzieningen voor de jeugd.
- *Extra aandacht voor risico's*: je moet niet wachten tot de problemen op latere leeftijd ontstaan, maar kinderen al op jonge leeftijd en dicht bij huis adequate zorg en ondersteuning geven. Vooral kinderen die meer risico's lopen verdienen extra aandacht.
- *De vraag centraal*: het is van belang dat er een samenhangend voorzieningenaanbod komt dat antwoord geeft op de vragen van kinderen en jongeren en hun ouders. Voorwaarden daarvoor zijn samenwerking tussen overheden en samenhang in beleid.
- *Toegevoegde waarde van projecten*: projecten moeten ingezet worden ter versterking van het structurele aanbod. Ze moeten aansluiten op het bestaande beleid en er daadwerkelijk iets aan toevoegen. Jeugdbeleid moet vooral structureel en integraal zijn en niet projectmatig en incidenteel.

Voor de gemeente Hulst kan worden gesteld dat de nota 'Jeugd- en Jongerenbeleid' een nieuwe start betekende voor het jeugdbeleid.

In de nota werden de uitgangspunten voor het gemeentelijk jeugdbeleid geformuleerd.

Een eerste verdieping van deze nota werd gedaan door de doelstelling inzake Jongerenparticipatie in de gemeente Hulst aan te nemen:

De jongeren in de gemeente Hulst op een directe en indirecte manier laten participeren in het ontwikkelen en uitvoeren van zowel structureel als incidenteel jeugd- en jongerenbeleid.

Maar uitgangspunten missen inhoud als deze niet gekoppeld worden aan een visie voor de komende jaren. Waar willen wij als gemeente Hulst de komende jaren aan werken.

In deze notitie zal een antwoord worden geformuleerd op de koers van de gemeente Hulst gedurende de jaren 2002 tot 2007 voor wat betreft het jeugdbeleid.

Hiermee wordt gelijk inhoud gegeven aan één van de uitgangspunten van de startnota 'Jeugd- en Jongerenbeleid, namelijk:

'het beleid dient uit te gaan van een aanpak, waarbij zoveel mogelijk gestreefd wordt naar een structureel, langdurig en vraaggericht aanbod in plaats van korte projecten'.

In de Welzijnswet is vastgelegd dat de gemeenten met name een uitvoerende taak hebben met betrekking tot jeugd welzijn. In deze wet is vastgelegd:

"de gemeente is verantwoordelijk voor beleid inzake het uitvoerend werk op jeugd welzijnsbeleid, waarbij erop gelet dient te worden dat de ontplooiingsmogelijkheden worden vergroot, de zelfredzaamheid en de deelname aan de samenleving wordt versterkt, een achterstandpositie wordt voorkomen en daar waar achterstandposities zijn ontstaan deze worden verbeterd".

Bovenstaande wil zeggen dat de gemeente voor de opdracht staat om:

- een leefklimaat te ontwikkelen waarin de jeugd zich thuis voelt en waarin mogelijkheden aanwezig zijn voor optimale ontplooiing;
- achterstanden voor jeugdigen op de terreinen wonen, werken, weten en welzijn te voorkomen;
- de mogelijkheid te bieden om gezond en veilig op te groeien waarbij instrumenten worden meegegeven om talenten te ontplooiën en kansen te benutten.

In de ontwikkeling van het kind c.q. de jeugd laten zich drie leeftijdsstadia onderscheiden:

1. de kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 11 jaar;
2. de jeugd in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar en
3. de jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar.

Opbouw bevolking 0 tot en met 23 jarigen huidige gemeente Hulst per 15 januari 2002

Kern	0 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 23 jaar	Totaal
Clinge	380	136	142	658
Graauw	131	49	53	233
Heikant	154	80	48	282
Hulst	1336	708	548	2592
Kapellebrug	35	17	24	76
Nieuw Namen	140	76	61	277
Sint Jansteen	487	239	176	902
Totaal	2663	1305	1052	5020
% tot. bevolking	13,4%	6,6%	5,3%	25,3%

Opbouw bevolking 0 tot en met 23 jarigen huidige gemeente Hontenisse per 31 december 2001

Kern	0 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 23 jaar	Totaal
Kloosterzande	450	197	136	783
Vogelwaarde	275	112	91	478
Lamswaarde	85	41	39	165
Terhole	82	26	17	125
Hengstdijk	113	40	42	195
Walsoorden	71	27	27	125
Ossenisse	33	29	18	80
Kuitaart	32	15	14	61
Totaal	1.141	487	384	2.012
% tot. bevolking	14,2%	6,1%	4,8%	25,1%

Opbouw bevolking 0 tot en met 23 jarigen combinatie gemeente Hulst en gemeente Hontenisse

	0 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar	18 t/m 23 jaar	Totaal
huidige gem. Hulst	2.663	1.305	1.052	5.020
huidige gem. Hontenisse	1.141	487	384	2.012
nieuwe gem. Hulst	3.804	1.792	1.436	7.032
% tot. bevolking	13,7%	6,5%	5,2%	25,3%

De drie verschillende leeftijdsgroepen hebben behoefte aan een aantal gemeenschappelijke voorzieningen. Tegelijkertijd hebben zij ook behoefte aan specifieke voorzieningen. Het is wel evident dat er te allen tijde sprake is van basisvoorzieningen en overige aanvullende voorzieningen. In deze notitie zullen de diverse voorzieningen niet limitatief worden opgesomd, maar een aantal zullen indicatief worden aangegeven.

De verschillende voorzieningen liggen op de terreinen:

- wonen
- verkeer
- veiligheid
- scholing
- werk
- vrijetijdsbesteding en sport

Leeftijdsgroep 0 t/m 11 jarigen

Kenmerkend voor deze groep is dat zij gebruik maken van voorzieningen op grond van de besluiten van hun ouders c.q. verzorgers. Zij bepalen in grote mate, al dan niet in overleg of op advies van deskundigen, of en hoe intensief de deelname aan de diverse voorzieningen zal zijn.

Gedurende de eerste jaren van het leven van een mens wordt de basis gelegd voor de verdere ontwikkeling. Normen en waarden worden in basis aangelegd en er wordt een eerste beroep gedaan op de ontwikkelingsmogelijkheden. Achterstandsposities moeten worden voorkomen en daar waar opgelopen moeten deze worden ingelopen.

Kinderen in deze leeftijdsgroep maken in meerdere mate gebruik van voorzieningen op het gebied van wonen, verkeer, veiligheid, scholing en vrijetijdsbesteding en sport. Werken is voor hen vanzelfsprekend nog niet aan de orde.

Ten aanzien van het gebied wonen dient te worden opgemerkt dat er in de huidige samenleving steeds meer verschillen ontstaan in de samenstelling van huishoudens c.q. gezinnen. Er ontstaan steeds meer huishoudens met alleenstaande ouders. In tegenstelling tot de huishoudens waarin twee ouders/verzorgers aanwezig zijn, is veelal het gemiddelde maandinkomen lager bij de éénoudergezinnen. Voor deze groep gezinnen zal dan ook voldoende, betaalbare en kwalitatief goede woningvoorraad aanwezig moeten zijn op alle kernen.

In de directe nabijheid van de woonomgeving zal ter ontplooiing van de spelcreativiteit en de lichamelijke ontwikkeling voldoende en kwalitatief goede speelgelegenheid moeten zijn. Het betreft dan niet alleen ingerichte speeltuintjes, maar ook voldoende open terrein waar 'vrij' spel mogelijk is. Kinderen laten zich nu eenmaal niet alleen leiden door opgelegde spelvormen als schommels en wippen; er moet ook ruimte zijn voor fantasiespel.

Aan de kwaliteit van de speelvoorzieningen c.q. -materialen worden eisen gesteld op basis van het zogenaamde 'attractiebesluit' waar uitvoering aan moet worden gegeven.

Spelende kinderen letten vaak niet of onvoldoende op het hen omgevende verkeer. Bij de inrichting van de openbare weg zal dan ook steeds moeten worden gekeken naar de veiligheid van kinderen en waar mogelijk vanuit hun gezichtspunt en belevingswereld. Vanuit het feitelijke gezichtspunt van een kind (bijv. 100 cm boven de grond) ziet de wereld er heel anders uit dan vanuit het gezichtspunt van de gemiddelde volwassene (circa 170 cm boven de grond). Met name de omgeving van speelterreinen en de routes van woongebieden naar (basis)scholen dienen aandacht te krijgen vanuit dit perspectief. Er moet op een actieve manier worden gewerkt met zogenaamde 'veilige fiets- en wandelroutes'. Deze routes dienen te worden benadrukt en aantrekkelijk te worden gemaakt, zodat er ook gebruik gemaakt zal worden van deze (voorkeurs)routes. Een duidelijke afscheiding tussen gemotoriseerd verkeer en fietsers en voetgangers is zeer aan te bevelen. Naast passieve verkeersveiligheid is verkeerseducatie zeker zo belangrijk. De inzet van onder andere voldoende en goed opgeleide verkeersbrigadiers is hierin zeer belangrijk.

Op het gebied van scholing valt waar te nemen dat de dag van een kind zich voor een groot gedeelte afspeelt in of nabij de schoolomgeving. Ouders zoeken meer dan voorheen naar mogelijkheden van voor-, tussen- en naschoolse opvang voor hun kinderen ter aanvulling op de school als onderwijsinstelling. Veelal wordt deze keuze ingegeven door verplichtingen vanuit betaalde werkzaamheden.

Anderszins wordt er ook bewust gekozen voor het peuterspeelzaalwerk en professionele kinderopvang om de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind optimaal te kunnen stimuleren. De 'brede scholen', waarin de disciplines basisonderwijs, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang al bijeen worden gebracht en tevens op elkaar worden afgestemd, moeten als uitgangspunt dienen om aan de vraag van de ouders te kunnen voldoen en om alle ruimte te bieden om de ontwikkelingsmogelijkheden van het individuele kind te stimuleren.

Bij de lokale invulling van een 'brede school' kan worden bezien of de basis kan of moet worden uitgebreid met aanvullende (vrijetijds)voorzieningen en er zogenaamde dagarrangementen kunnen worden aangeboden.

Door middel van subsidiëring en stimulering van het verenigingsleven dient een zo breed als mogelijk aanbod te worden gedaan op het vlak van vrijetijdsbesteding.

Het verenigingsleven heeft nog steeds een belangrijke positie in het sociaal leven. Het heeft een medeverantwoordelijkheid in het sociaal en maatschappelijk opgroeien en functioneren van zijn leden. Binnen het verenigingsleven wordt meegewerkt aan het aanleren van algemeen aanvaarde normen en waarden. Eventuele probleemsituaties worden al snel gesignaleerd en binnen de grenzen van de capaciteiten aangepakt en verholpen. Dit vraagt echter wel om een kwalitatief en kwantitatief breed kader, waarvoor randvoorwaarden moeten worden gevormd.

Bij de subsidiëring van het verenigingsleven dient het aanbod van een kwalitatief goed product centraal te staan en niet in eerste instantie te zijn gericht op een instandhouding van de vereniging op zich. Een tegenwerkende factor hierin is de zogenaamde zapcultuur (het gedurende korte tijd gebruik maken van c.q. proeven aan een onderdeel), waarop door middel van creatieve oplossingen als bijv. een proefabonnement of open dagen een antwoord moet worden gevormd.

De landelijke impuls Breedtesport kan het kader bieden een passend antwoord te geven op de zapcultuur en kan via de inzet van sportactiviteiten dienen als middel in de oplossing van maatschappelijk problemen en ter versterking van de sociale infrastructuur.

Kenmerken voor deze leeftijdsgroep:

- afhankelijk van ouder/verzorger en andere volwassenen
- met name gericht op het verwerven van basiseenheden (normen en waarden)
- eerste aanspraak op ontwikkelingsmogelijkheden
- experimenteren in vrijetijdsbesteding

Leeftijdsgroep 12 t/m 17 jarigen

De jeugdige laat zich niet meer zo makkelijk leiden door zijn ouders c.q. verzorgers. Hij of zij wil een eigen koers uitzetten en laat zich met name leiden door doelen op de korte of middellange termijn (wat ga ik dit weekend doen, of ik ga als die en die ook gaan, welke vervolgopleiding zal ik doen na de middelbare school), al dan niet op basis van doordachte argumentatie of als reactie op de voorzet en advies van de ouder/verzorger/volwassene.

De jeugd begint bewust(er) gebruik te maken van voor hem/haar georganiseerde voorzieningen en geeft hieraan ook goed- of afkeuring. Veelal gebeurt dit door gebruik te maken van de voorziening of door gewoon weg te blijven. Grenzen worden opgezocht en verkend.

Naast sporten is omgaan met leeftijdsgenoten een belangrijke vorm van vrijetijdsbesteding. Het eerste wat veel tieners na schooltijd doen is: niets. Even tv kijken, thee drinken, met vrienden op een muurtje zitten, ontmoeten: letterlijk *ont-moeten*.

Op het vlak van wonen maakt de jeugdige over het algemeen nog steeds gebruik van de woonomgeving van zijn ouders/verzorgers. De mobiliteit is groter, waardoor ook de leefomgeving groter is geworden. Hij of zij zoekt leeftijdsgenoten op in andere wijken of dorpen, waarbij ze elkaar ontmoeten op speelterreintjes (eigenlijk in eerste instantie ingericht voor jongere kinderen), trapveldjes en zomaar op een straathoek of in een brandgang. Het is wel noodzaak om enigszins verdekt opgesteld te kunnen zien wat er om hem/haar heen gebeurt en om binnen zelf gestelde grenzen gezien te kunnen worden.

Het is noodzaak om in de directe leefomgeving van de jeugdige de mogelijkheid te bieden elkaar, naast de ontmoeting bij het verenigingsleven, te kunnen treffen op locaties die daartoe zijn bestemd en ingericht. Hierdoor zal de veelal door volwassenen ervaren 'overlast' worden beperkt en is de controle over en weer makkelijker te hanteren. *Ont-moeten* vraagt dus om én een sociale geaccepteerde mogelijkheid én om een fysieke mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Het vraagt om (sociale en fysieke) ruimte. In het beleid ten aanzien van speelterreintjes zal hiermee rekening moeten worden gehouden. Daarnaast zal ook de sociaal/culturele ontmoetingsplaats in de vorm van het gemeenschapscentrum of het dorps huis 'onderdak' moeten kunnen bieden aan de jeugdigen. Het project 'dorpsleercentrum' in 't Heike te Heikant heeft zijn waarde hierin al bewezen.

De jeugdige neemt zelfstandig deel aan het verkeer. Blijkens diverse wet- en regelgeving neemt de jeugdige een kwetsbare plaats in het verkeer in. Zij zijn wel mobiel, maar op de fiets of brommer/scooter wel zeer kwetsbaar. Dit neemt niet weg dat de jeugd consequent gewezen moeten worden op het veilig deelnemen aan het verkeer. Veelal zal dit op een repressieve of verbaliserende manier gaan.

Blijkens onderzoek en statische gegevens met betrekking tot jeugdcriminaliteit (*incidenteel, normoverschrijdend opgroeigedrag, dat gezien kan worden als een doorgesloten uiting van het normale gezonde experimenteergedrag van kinderen, pubers en adolescenten*) blijkt dat het aantal jeugdigen die voor het eerst met justitie in aanraking komen (first-offenders) gedurende de periode 1997 tot 2000 is gestabiliseerd. De jeugd is dan ook, in tegenstelling tot wat vaak wordt verondersteld, niet harder of agressiever geworden dan een aantal jaren geleden. Het is wel opmerkelijk dat de gemiddelde leeftijdsgrens van de zogenaamde 'first-offenders' gemiddeld lager is komen te liggen. Het Halt-bureau biedt een goed antwoord op normoverschrijdend gedrag van jeugd tussen 12 en 18 jaar.

Voor de 12-minners is de Stop-reactie steeds vaker nodig gebleken. Zowel het Halt-bureau als de Stop-reactie werken mee om veilige grenzen aan te geven waarbinnen experimenteergedrag is toegestaan zonder gelijk over de rand te zijn gestapt.

De jeugdige vervolgt na het doorlopen van het basisonderwijs in de directe leefomgeving veelal het voortgezet onderwijs binnen de regio. Normaliter verloopt dit zonder noemenswaardige problemen. Toch zullen individueel gerichte onderwijsvormen moeten aansluiten als dit onverhoopt niet het geval blijkt te zijn. Er zal binnen de bestaande wet- en regelgeving moeten worden gezocht om een op de jongere en zijn/haar problemen gericht onderwijstraject uit te zetten, zodat inderdaad geen enkele jeugdige het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie. Indien nodig moeten experimenten hierin moeten worden ondersteund.

In de puberteit en de adolescentie worden de eerste voorzichtige stappen gezet in het arbeidsproces. Indien de jeugdige inderdaad met een startkwalificatie het voortgezet onderwijs verlaat zal de opname in het arbeidsproces zonder noemenswaardige problemen verlopen. Als dit onverhoopt niet het geval is, dan is de Wet inschakeling werkzoekenden met zijn diverse mogelijkheden het instrument bij uitstek om een sluitende oplossing te bieden voor de (dreigende) jeugdwerkeloosheid.

De lokale en regionale arbeidsmarkt dient voldoende aanbod te hebben op diverse opleidingsniveaus om de instroom van nieuwe arbeidskrachten aan te kunnen. Indien blijkt dat het aanbod en de vraag niet bij elkaar aansluiten dan zullen de arbeidsmarkt en de opleidingscentra hiervoor in samenwerking (nieuwe) oplossingen moeten aanbieden, waarbij de gemeente een stimulerende positie in dient nemen. Bij het beleid op het vlak van ruimtelijke ordening en economische zaken moet de bewaking van het evenwicht tussen het aanbod van en de vraag naar arbeidskrachten telkens een belangrijke afweging vormen.

De jeugd heeft een druk programma. Vernieuwingen in het onderwijs (2^e fase) en deelname aan de arbeidsmarkt zorgen er voor dat de agenda redelijk vol is. Vrijtijdsbesteding en sportbeoefening wordt gekenmerkt door 'ont-moeten' en zappedrag.

Uit onderzoek is gebleken dat jeugd niet minder is gaan sporten, maar de wijze van sportbeoefening is gewijzigd. Er wordt steeds minder in georganiseerd verband gesport. De jeugd gaat op zoek en beoefent meer dan voorheen alternatieve sporten als bijv. skaten en mountainbiking. Binnen de sportbeoefening in georganiseerd verband is een verschuiving waar te nemen van het sporten in teamverband naar meer individueel te beoefenen sporten. Dit is makkelijker te plannen in de individuele agenda, omdat de factor van het maken van afspraken met anderen vele malen minder van invloed is op het moment van het kunnen beoefenen van de sport of activiteit. Dit wil niet zeggen dat georganiseerde teamsporten hun waarde aan het verliezen zijn. Het verenigingsleven heeft nog steeds zijn waarde op het vlak van het meehelpen in de vorming en aanscherping van normen met betrekking tot de omgangsvormen tussen mensen, verantwoordelijkheid, sociaal gedrag.

De gemeente dient er zorg voor te dragen dat de vraag van jeugdigen ten aanzien van de diverse vormen van vrijtijdsbesteding en sportbeoefening ook door het verenigingsleven als aanbod wordt gedaan. Het aanbod moet mede worden mogelijk gemaakt voor én door jeugdigen, waarbij de gemeente zich stimulerend zal opstellen om dit te bewerkstelligen.

Kenmerken voor deze leeftijdsgroep:

- ontwikkelen van de zelfstandigheid, waarbij experimenteren een instrument is
- geringe lange termijnplanning
- drukke periode door de combinatie van voortgezet onderwijs en de eerste deelname aan het arbeidsproces, waardoor 'ont-moeten' belangrijk is
- zappedrag en individualisering in vrijtijdsbesteding en sportbeoefening
- participatie in beleid

Leeftijdsgroep 18 t/m 23 jarigen

De jong volwassene is bezig met de vervolgopleiding of heeft de eerste schreden op de arbeidsmarkt gezet. De drang naar zelfstandigheid laat zich op verschillende vlakken gelden. Hij/zij maakt bewuste en zelfstandige keuzes. De toekomstplannen strekken zich al uit tot middellange en lange termijn.

Jong volwassenen wonen veelal nog in bij de ouders. Sommigen gaan voor het eerst zelfstandig wonen en/of betrekken zelfstandige woonruimte bij hun terugkeer in de gemeente na elders een vervolgopleiding te hebben gedaan. Zowel bij de Regionale Woningbouwvereniging Zeeuws-Vlaanderen als bij de Woonstichting Hulst vormen de jong volwassene geen specifieke doelgroep waarop beleid dient te worden gemaakt. Jong volwassene geven bij inschrijving als woningzoekende veelal aan een duidelijke voorkeur te hebben voor een kleinere woonruimte (als bijv. een 2-kamer appartement of een seniorenwoning) in plaats van een ééngesinswoning. Het beschikbare woningenbestand sluit aan bij de vraag. De gemiddelde wachttijd voor jong volwassene is niet langer dan voor andere woningzoekenden. Momenteel dient er dan ook geen bijzondere aandacht uit te gaan naar deze doelgroep woningzoekenden.

Jong volwassenen beschikken veelal over eigen gemotoriseerd vervoer, hetzij een brommer/scooter of een auto. Hierdoor is de mobiliteit even groot als bij volwassenen. Algemeen wordt wel aangenomen dat jong volwassenen tot een risicogroep behoren als het gaat om verkeersveiligheid. Het risico op ongelukken en/of letsel is groter; wat blijkt uit het feit dat door verzekeringsmaatschappijen een factor premieverhoging wordt toegepast bij rijtuigenverzekeringen. Jong volwassenen zijn minder ervaren in het besturen van met name auto's en motoren en nemen vaker risicovolle beslissingen. Op lokaal niveau is het nagenoeg onmogelijk om hierop adequaat beleid te vormen.

Lokaal bestaan er geen mogelijkheden om na het voortgezet onderwijs aan het Reynaertcollege een al dan niet beroepsgerichte opleiding te volgen. Regionaal heeft het ROC Westerschelde een beperkte aanbod om een beroepsvoorbereidende of beroepsgerichte opleiding te volgen. Veelal moet men voor een HBO-opleiding of hoger de regio verlaten.

Het is voor de arbeidsmarkt in de gemeente (en de regio) van belang om op enigerlei manier contact te blijven houden met dit mogelijke arbeidspotentieel dat buiten de regio gaat studeren teneinde deze krachten te blijven behouden voor zowel de lokale als de regionale arbeidsmarkt. De gemeente dient hierin een stimulerende en participerende houding in te nemen.

De jong volwassene heeft op basis van een zelfstandig inkomen (of uit arbeid of uit studiefinanciering al dan niet aangevuld met een weekend- of vakantiebaantje) meer mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en sportbeoefening. Gezien de beperkte beschikbare tijd wordt hierin een bewuste keuze gemaakt. Het huidig aanbod van allerlei diverse vormen van vrijetijdsbesteding en sportbeoefening (clubs, verenigingsleven, bioscoop, horeca) is voldoende afgestemd op deze groep. Voor zover bepaalde voorzieningen niet lokaal aanwezig zijn, is het voor deze groep gezien de mobiliteit makkelijk de betreffende voorziening elders te bezoeken.

Een belangrijk aandachtspunt vormt wel de participatie van de jong volwassenen in het vrijwilligerswerk. Veelal bestaat er interesse in het verrichten van vrijwilligerswerk, maar is er een gebrek aan ervaring. Uit onderzoek is gebleken dat de jong volwassene zeer geëngageerd is met zogenaamde single-issue organisaties als Greenpeace en Amnesty. Er zijn voorheen nog nooit zoveel leden geweest. Ook wordt door hen voor dit soort organisaties veel vrijwilligerswerk verricht. Er is dus sprake van een grote participatiebereidheid onder de jong volwassenen. In een tijd waarin het lijkt dat het vrijwilligerswerk tanende is, is het belangrijk om de jong volwassene hiervoor te winnen c.q. te behouden. De gemeente dient hieraan bijzondere aandacht te besteden door het lokale verenigingsleven te ondersteunen in de vorming van jeugd kader teneinde het verenigingsleven vitaal te houden en het bestaande aanbod te blijven behouden.

Kenmerken voor deze leeftijdsgroep:

- zij wonen voor het eerst zelfstandig
- er is een grote mate van mobiliteit
- regionaal beperkte opleidingsmogelijkheden
- voor het eerst een volwaardige plaats op de arbeidsmarkt
- bewuste consument van voorzieningen
- grote participatiebereidheid

Niet leeftijdsgebonden voorzieningen

De verschillende leeftijdsgroepen hebben hun min of meer specifieke voorzieningen nodig. Dit wil niet zeggen dat een bepaalde voorziening puur en alleen voor een bepaalde leeftijdsgroep van toepassing is en niet door andere gebruikt zou worden.

Er zijn echter ook leeftijdsoverschrijdende voorzieningen noodzakelijk. Hierbij valt te denken aan de Jeugdmonitor Zeeland. Dit instrument kan zeer goed worden aangewend als informatiebron voor lokaal beleid. Maar om een goede informatiebron te kunnen zijn is het van belang dat de regionaal opererende organisaties als het A.M.W., het Z.C.A.D., de St. Jeugdzorg, de G.G.D. en ook de gemeente Hulst leverancier is van regionaal relevante gegevens.

Met ingang van 2003 zou de nieuwe Wet op de jeugdzorg van kracht gaan. Deze wet beoogt een nieuwe stroomlijning in Nederland van de zorg voor jeugd van 0 tot 21 jaar. Evenals iedere provincie wordt ook in Zeeland gewerkt onder regie van een Bestuurlijk Overleg Jeugdzorg om een Bureau Jeugdzorg in stellen.

Een nieuwe Bureau Jeugdzorg zal zich op diverse manieren inspannen om er voor zorg te dragen dat er een vroegtijdige signalering komt of kinderen en jeugdigen problemen hebben dan wel problemen geven.

Opgroeien gaat gepaard met uitdagingen en verleidingen. Hedendaagse verleidingen liggen in kwade zin met name in het gebruik (ofwel misbruik) van rookwaar, alcohol en drugs en in het op diverse manieren gokken (o.a. de gokautomaten). Diverse wet- en regelgeving verstrekken richtlijnen waardoor het gebruik ingeperkt of verboden wordt. Maar dit heeft niet tot gevolg dat uitwassen hierin volledig zijn uitgebannen. Voor zover het mogelijk of noodzakelijk is heeft de gemeente Hulst al lokaal beleid gevormd onder andere ten aanzien van drugs.

Het is evenwel net zo van belang om ook in de preventieve sfeer beleid te vormen. Het nu nog op beperkte schaal operationele School Adoptie Plan is een project dat duidelijk in de preventieve sfeer jonge kinderen confronteert en waarschuwt voor deze kwalijke verleidingen. Voor de wat oudere jongeren is in de gemeente het Jongeren Informatie Punt operationeel. Regionaal wordt onder regie van de gemeente Oostburg een aanzet gegeven om een website voor jongeren operationeel te maken.

Via diverse methoden en bij de verschillende leeftijden aansluitende methoden moet de preventie de nodige aandacht krijgen.

Opdracht aan de gemeente Hulst

De gemeente staat voor een toereikend aanbod aan voorzieningen voor jeugdigen, waardoor zij alle mogelijkheden en uitdagingen krijgen en kunnen gebruiken om op een gezonde, kwalitatief hoogwaardige en vooral leuke manier op te groeien in Hulst.

Het aanbod van deze en nog te ontwikkelen voorzieningen moet indien mogelijk tot stand worden gebracht in samenwerking met de jeugdigen en/of hun vertegenwoordigers.

Speerpunten voor de jaren 2002 tot 2007 zullen met name liggen op:

- het verder ontwikkelen en realiseren van de 'brede scholen' zo mogelijk in alle kernen;
- het realiseren van op de behoeften afgestemde speel- en ontmoetingspunten zo dicht mogelijk in de wijk of buurt van de kinderen of jeugdigen;
- het daar waar nodig en mogelijk realiseren van 'ruimte' waar ongeorganiseerde en alternatieve sportbeoefening mogelijk is;
- het stimuleren of waar nodig participeren in programma's gericht op het verkrijgen of versterken van algemeen aanvaardbare normen en waarden;
- het stimuleren of waar nodig participeren in programma's met een sterk preventief karakter ten aanzien van (jeugd)criminaliteit of verslavingsrisico's en
- het ontwikkelen en stimuleren van participatie van jeugdigen.